

Nettverksuniversitetet – et samarbeidsprosjekt om utvikling av e-læring

Hugo Nordseth

Høgskolen i Nord-Trøndelag, hugo.nordseth@hint.no

Sammendrag

Nettverksuniversitetet ble etablert 12.12.1998 med formål å etablere og tilby fjernundervisningsfag innen høyere utdanning, og i forhold til en nasjonal satsing på kompetanse med bakgrunn i Kompetansereformen. Prosjektet har i sin 10-årige historie justert sin strategi kontinuerlig for å gi merverdi for sine medlemsorganisasjoner. Denne merverdien er koblet til aktiviteter i nettverket av deltakende aktører. Slike aktiviteter er standardisering og utvikling av nettbaserte kurs, tilbud om møteplasser i form av årlige NVU-konferanser, deltakelse i fagforum for å utveksle erfaringer og utvikle ny kunnskap om nettbasert læring, forprosjektmidler for å utvikle felles prosjektsøknader til større forskningsprogrammer og tilgang til internasjonale fora for e-læring og nettbasert undervisning.

Nøkkelord

Nettverksuniversitetet, e-læring, nettbasert undervisning, NITOL, kompetansereformen, prosjektledelse.

Innledning

Nettverksuniversitetet (NVU) er et prosjekt som ble etablert 12.12.1998 for å tilby nettbaserte kurs via Internett. Fundamentet for utviklingen var samarbeidet i prosjektet NITOL hvor Høgskolen i Agder (HiA), Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Høgskolen Stord/Haugesund (HSH) og NTNU tidligere hadde utviklet et konsept og en betydelig kursportefølje for kurs via Internett. Gjennom NVU ble samarbeidet utvidet til ni høgszkoler og universiteter. De nye deltakerne i prosjektet var Høgskolen i Bergen (HiB), Høgskolen i Harstad (HiH), Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT), Høgskolen i Stavanger (HiS) og Universitetet i Bergen (UiB).

NVU har i sin 10-årige eksistenstid vært et samarbeidsprosjekt for ulike satsinger og utviklingstrekk innen e-læring ved høyere utdanning i perioden. Det innledende samarbeidet om å utvikle og markedsføre e-læringsbaserte kurs ble grunnlaget for videre samarbeid om kompetanseutvikling og prosjektsamarbeid blant aktørene i Nettverksuniversitetet. Dette nettverket fortsetter nå sitt samarbeid ved å videreføre arrangementet av den årlige NVU-konferansen som en møteplass for personer med interesse for pedagogiske og administrative aspekter ved e-læring og fleksibel læring.

I denne artikkelen vil jeg gi min versjon av historien om prosjektet Nettverksuniversitet ved å gi en oppsummering av hovedaktivitetene i de tre hovedfasene i prosjektet. De tre hovedfasene er etableringsfasen, kursutviklingsfasen og fasen for faglig samarbeid og kompetanseutvikling. Videre vil jeg gi en oversikt over prosjektmessige tiltak som bidro til at prosjektet ble videreført selv om innhold og formål ble betydelig justert i prosjektperioden.

Metode

Jeg har vært styrerepresentant i Nettverksuniversitetet i tidsrommet 2001 til dags dato, og tok over som styreleder fra mai 2009. Organisasjonsmessig medførte vervet som styrerepresentant til ulike prosjektmessige relasjoner. For det første har den enkelte styrerepresentant forsvart institusjonens interesser i prosjektet. Det innebærer at beslutninger og forslag i prosjektet er avklart med ledelsen ved institusjonen, og slik sett skapt forankring mellom institusjonene og prosjektet. I de to første årene var jeg diskusjonspart for vår representant i prosjektet, og som styremedlem hadde jeg jevnlig samtaler om NVU med prorektor og direktør ved høgskolen. Styret har hvert år utviklet og distribuert en årsmelding og handlingsplan for videre aktivitet skriftlig til ledelsen ved institusjonene og også via vår nettportal www.nvu.no.

For det andre er styrets rolle å finne felles løsninger på utfordringene i prosjektet, og å kommunisere mål og strategier til interessentene i prosjektet. Jeg har blant annet deltatt i interne arbeidsgrupper for å utrede mulige veivalg for markedsføring og tilsetting av sekretær/nettredaktør i prosjektet. Det betyr at jeg har vært involvert og ansvarlig for de veivalg og strategiske beslutningene som er tatt i prosjektet. Min framstilling av forhold ved disse veivalgene kan derfor preges av mine egne subjektive vurderinger og betraktninger av egne opplevelser.

For det tredje har styrerepresentantene også i stor grad vært utøvende prosjektarbeidere i prosjektet. Jeg har vært ansvarlig for at HiNT har bidratt med kurs i NVU's felles kurskatalog, og også fulgt opp forpliktelsene ved levering

av NVU-kurs. Jeg har også vært ansvarlig for å arrangere NVU-konferansen ved HiNT i 2005, og jeg har ledet fagforum for forskning og utvikling innen e-læring i 2003 – 2005. De øvrige styrerepresentantene har hatt tilsvarende oppgaver i prosjektet.

Dette gir visse metodemessige implikasjoner for denne artikkelen. Dette er et casestudium av et prosjekt hvor jeg ut fra et dypt engasjement forsøker å beskrive ulike sider ved prosjektet. Min sterke involvering som prosjekt-deltaker gir også en aksjonsforskningsmessig tilnærning til framstillingen av prosjektet. Min beskrivelse av NVU-prosjektet kan derfor preges av mine subjektive opplevelser av de aktivitetene som er gjennomført i prosjektet, men også med stor nærhet til disse aktivitetene.

Som aktør i prosjektet har jeg også tilgang til relevante dokumenter i prosjektet slik som kurskataloger, årsmeldinger, referater fra styremøter, konferanseinvitasjoner og egne notater fra ulike type møter. Vesentlige deler av min presentasjon av prosjektet er derfor basert på dokumentanalyse.

Teori

NVU er definert som et felles prosjekt mellom et antall interesserte institusjoner. Det er basert på en klar avtale, og er finansiert med en årlig deltakeravgift. Et relevant teoretisk utgangspunkt er å vurdere NVU ut fra grunnleggende prosjektteori og prosjektdefinisjon. I følge Westhagen et al (2002) er et prosjekt en engangsoppgave med definerte mål og kostnadsrammer. Videre har et prosjekt en spesifikk organisering, er tidsavgrenset og preges ofte av kompleksitet og flerfaglighet.

Etableringsfasen

Kunnskapsdepartementet gjennomførte i 1999 en kompetansereform som la grunnlag for en helhetlig etter- og videreutdanningspolitikk for voksne. Reformen skulle bidra til å dekke den enkeltes, arbeidslivets og samfunnets behov for ny eller endret kompetanse, og opplæringen skulle tilpasses den enkeltes behov (Kunnskapsdepartementet, 2009). Reformen ble også fulgt opp med statlige bevilgninger og ble også innfelt i hovedavtalen mellom partene i næringslivet og arbeidstakerorganisasjonene.

Utdanningssektoren fikk dermed en samfunnsoppgave i å tilby relevante kurs som var tilpasset den enkeltes behov. Gjennom NITOL-prosjektet i 1994-98 ble det opparbeidet en betydelig aktivitet innenfor nettbasert undervisning i Norge, og som var et reelt tilbud for studenter for voksne utdanningsøkende. Målsettingene for prosjektet var også å prøve ut elektroniske nettverk som

medium for kurspresentasjon, distribusjon, veiledning og samarbeidsformer mellom individer, grupper og mellom institusjoner. Høsten 1998 var det ca 2200 fagpåmeldinger fra hele landet og i vårsemesteret 1999 ble det tilbudt 90 ulike kurs.

På stiftelsesmøtet til NVU deltok de opprinnelige 4 NITOL-institusjonene HiA, HSH, HiST og NTNU pluss Universitetet i Bergen. Alle høyskoler og universiteter ble invitert til å være med. Høgskolen i Bergen (HiB), Høgskolen i Stavanger (HiS) og Høgskolen i Narvik (HiN) og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) ble tatt opp som medlemmer. Formålet var å videreutvikle NITOL-konseptet for å konkurrere om oppdrag i forbindelse med Kompetansereformen, og danne en konkurrent og motpol til Fornebusatsingen i Osloregionen (Skauge, 1999).

Kursutviklingsfasen 1999 - 2004

Grunnkonseptet var å bygge videre på og videreføre kursporteføljen i NITOL-prosjektet. Kurskonseptet var i stor grad basert på ukentlige leksjoner som kunne lastes ned fra institusjonens nettsted, og med tilhørende arbeidskrav. Et kurs kunne for eksempel bestå av 12 leksjoner og 12 innleveringsoppgaver. Studenten måtte få godkjent minimum 8 av innleveringsoppgavene for å få adgang til eksamen i kurset. Eksamen var vanligvis en 4-6 timers skoleeksamen i et eksamenslokale ved skolen eller hos en samarbeidspartner i prosjektet.

Hovedkonseptet var en felles kurskatalog med kurstilbud sortert fra hver medlemsinstitusjon. Intensjonen var "et samarbeid mellom høyskole og universiteter om opplæring via internett". Kurskatalogen med tilhørende påmeldingssystem ble også utviklet for nettstedet www.nvu.no og stiftelsen TISIP var teknisk operatør for nettsider og påmeldingssystemet. Det var institusjonene selv som måtte utvikle kursene, gjennomføre undervisningen og avvikle eksamen. Kursene hadde studieavgift. Mange av de små kursene på 6 – 12 studiepoeng ble tilbudt både høstsemester og vårsemester.

I medlemsinstitusjonene ble det jobbet iherdig med å utvikle kurs som kunne tilbys via NVU. NVU-katalogen for 1999/2000 inneholdt 111 ulike studietilbud (NVU-årsmelding 1999). Og allerede for studieåret 2000/2001 kunne kurskatalogen tilby 151 ulike kurs fra 8 av institusjonene. Størrelsen på kursene varierte fra forkurs uten vektall til hele årsstudier på 20 vektall.

Neste utviklingstrinn var å tilby komplette studietilbud via NVU, og i kurskatalogen for 2001/2002 er det et betydelig mangfold av utdanningsmuligheter. Høgskolen i Sør-Trøndelag tilbød høgskolekandidatstudier innen

informasjonsbehandling og Drift og vedlikehold av edb-systemer. Høgskolen Stord/Haugesund hadde studietilbud som IKT for lærere 1 og 2 og mellomfag i pedagogisk informasjonsvitenskap. Universitetet i Bergen hadde videreutdanninger i webdesign og e-handel, helse og sosialinformatikk, nordisk grunnfag, fransk grunnfag, medievitenskap grunnfag, kunsthistorie grunnfag og religionsvitenskap. Høgskolen i Agder tilbød en årsenhet i IKT-PB og Høgskolen i Bergen tilbød påbyggingsstudium i helse og sosialinformatikk, rehabilitering og Pedagogisk arbeid på småskoletrinnet. Høgskolen i Nord-Trøndelag hadde tilbud om Internettredaktør og Videreutdanning i helse- og sosialrett. Høgskolen i Stavanger tilbød studiet spesialpedagogikk. NTNU og Høgskolen i Narvik hadde bare tilbud om enkeltkurs for dette studieåret.

Målsettingen om å tilby komplette studier via nettet ble videre styrket og strukturert i kurskatalogen for 2002/2003. Videre ble det diskutert muligheter for at institusjonene skulle samarbeide om å tilby studium, og det ble nedsatt egne grupper for studieutvikling. Et eksempel her var et utvalg for å utvikle en økonomisk/administrativ utdanning hvor institusjonene tilbød noen kurs hver i et komplett toårig studium. Dette forsøket avdekket imidlertid en rekke komplekse saksforhold om ansvar, plikter og muligheter i felles studieprogram og institusjonstilørighet. Noen kjernespørsmål her var hvem som skulle ha hovedansvaret for studenten, godkjenningsansvaret for det totale studiet og utskrivning av vitnemål. Slike spørsmål lå utenfor prosjektets samarbeidsmandat, og ble derfor vanskelig å gjennomføre.

Tabell 1. Kurstilbud fra Nettverksuniversitetet 2000-2003

Institusjon	Antall kurs 2000/2001	Antall kurs 2001/2002	Antall kurs 2002/2003
HiAgder	21 (Informatikk)	24 (IT ++)	29 (IT ++)
HiBergen	7 (Div.områder)	11 (div.områder)	24 (div områder)
HiNT	9 (IT, økonomi)	13 (IT, økonomi)	20 (IT, økonomi)
HiStavanger	5 (Admin.)	6 (Ped, juss ++)	16 (div.områder)
HiNarvik	Ingen tilbud	8 (IT)	19 (IT, økonomi)
HiSør-Trøndelag	12 (Tekn. ++) 40 (IT)	17 (tekn. ++) 56 (IT)	19 (teknologi ++) 55 (IT)
HSH	31 (Lærerutd.)	23 (lærerutd. ++)	18 (IT-ped ++)
NTNU	14 (Mest IT)	13 (Mest IT)	5 (IT)
U i Bergen	12(div.områder)	24 (div områder)	27 (div områder)
Sum	151 kurs	195 kurs	233 kurs

Innsatsen for å utvikle nettbaserte tilbud var altså veldig stor, og kursvolumet ble omfattende. Utfordringen var å rekruttere studenter til alle studietilbudene. Tabell 2 viser utviklingen over fagpåmeldinger til NVU for tidsrommet

1999-2003 (NVU-årsmeldinger 1999-2004). Etter en klar vekst i påmeldinger for studieåret 2000/2001 ble det en videre stagnasjon i studiepåmeldinger de kommende årene. Dette til tross for at antall studietilbud økte i perioden. Og når fagpåmeldingene blir delt på antall kurs, ble kursdeltakelsen marginal for mange kurs.

Tabell 2: Fagpåmeldinger til Nettverksuniversitetet 1999-2003

Fagpåmeldinger	Høstsemester	Vårsemester
1999/2000	1818	1814
2000/2001	2787	2879
2001/2002	2706	2474
2002/2003	2293	2525
2003/2004	2751	

Videre var kurspåmeldingen ujevnt fordelt. En rekke kurs fikk ingen eller svært få studenter, og måtte avlyses. Ved HiNT hadde bare et fåtall av kursene tilstrekkelig rekruttering til å kunne gjennomføres. Kostnadsstrukturen var også en stor utfordring. Det skulle utvikles lærestoff og oppgaver til en rekke leksjoner, og hver student skulle ha individuell tilbakemelding på innleveringsoppgavene. Og mange erfarte at studieavgiftene knapt dekket driftsutgiftene til gjennomføringen av kurset. I det store og hele var det vel bare HiST som klarte å løse økonomistyringen for denne kursvirksomheten med et marginalt antall studenter på hvert kurs. Uten reell lønnsomhet forsvant også mye av entusiasmen for å utvikle og tilby slike nettbaserte kurs. Lav påmelding og svak lønnsomhet var også årsakene til at Universitetet i Bergen og NTNU gikk ut av prosjektet i 2003, og for at Høgskolen i Narvik avsluttet sitt medlemskap i 2004.

Kursportalen www.nvu.no var i de første årene viktig for å gi nettstudenter en samlet oversikt over kurstilbudet til medlemsinstitusjonene. I tillegg hadde Norgesuniversitetet en egen fagdatabase for utdanningstilbud. Norgesuniversitetet ble etablert i juni 2000 som et svar på samarbeidet om Kompetanse-reformen, og et viktig tiltak var en søkemotor som gav oversikt over etter- og videreutdanningstilbud fra godkjente læresteder i Norge (Wikipedia, 2009). Forsøket med å få i stand en automatisk overføring av fag fra NVU sin fagdatabase til Norgesuniversitetets base allerede i 2000 var mislykket, og en manuell registrering ble arbeidskrevende. Kurskatalogen for 2003/2004 var kun en web-basert kurskatalog, og ble den siste med komplett kurstilbud fra NVU. I de etterfølgende årene ble kurskatalogen erstattet med lenke til medlemsinstitusjonene sine kurstilbudssider.

Fasen for faglig samarbeid og kompetanseutvikling

Gjennom NITOL-prosjektet og NVU-samarbeidet ble det utviklet konsepter for nettbasert undervisning og stadig flere lærere tok i bruk nettbaserte metoder i ulike sammenhenger. Spredning av kunnskap og erfaringsutveksling var derfor en viktig aktivitet. I tillegg kom ny teknologi som ga nye muligheter for samarbeid og nettbasert undervisning. En viktig oppgave for NVU ble derfor å sikre og formidle aktuell kompetanse innen nettbasert undervisning. Vi valgte fire konkrete tiltak for å bidra til faglig samarbeid og kompetanseutvikling: NVU-konferansen, bruk av fagforum, støtte til søknader om fellesprosjekter og relasjoner til internasjonale organisasjoner på feltet.

NVU-konferansen

Utvikling og salg av nettbaserte kurs er kunnskapskrevende aktiviteter, og det ble raskt behov for å etablere forum for å utveksle erfaringer og stimulere til økt aktivitet på dette området. I desember 1999 ble det arrangert et faglig seminar i Grimstad med 35 deltakere fra 8 institusjoner. Det neste tiltaket var NVU-seminaret i Bergen 26-27. februar 2001. Hovedfokus var å presentere vellykkede nettbaserte prosjekter hos medlemsinstitusjonene, og seminaret ble arrangert i samarbeid mellom høøgskolen og universitetet Bergen. Antall deltakere var 88 inklusivt styret. Et viktig ansvarsområde for NVU-styret ble å videreføre arrangementet av en årlig NVU-konferanse. Intensjonen med NVU-konferansen var å etablere et møtested for personer med interesse for e-læring og nettbasert undervisning. Hver medlemsinstitusjon skulle ha ansvaret for arrangementet etter tur, og NVU-konferansen er arrangert i mars hvert år fram til dags dato.

I de første årene var programmet satt sammen av inviterte innledere, workshop for aktuelle verktøy og metodikk, presentasjon av arbeidet i NVUs egne faggrupper og presentasjon av gode eksempler på nettbasert undervisning. Fra 2005 ble det også sendt ut invitasjon til fagmiljøene om å sende inn forskningsbaserte artikler og presentasjoner. I 2005 ble 7 artikler publisert i HiNT sin rapportserie (Skevik, 2005). Antallet publiserte artikler økte til 12 for NVU-konferansen i 2007 (Knudsen m.fl, 2007). Med innføring av tellekantsystemet for forskningspublisering ble det viktig å få publisert artiklene fra NVU-konferansene slik at de gav forfatterne publiseringspoeng. Fra 2008 ble artiklene derfor publisering i tidsskriftet www.seminar.net/. Etter NVU-konferansen i 2008 ble det utgitt tre artikler fra konferansen i en spesialutgave av tidsskriftet (Skundberg, 2008).

Tabell 3: Oversikt over NVU-konferanser 2001-2009

År	Institusjon/sted	Tittelen på konferansen	Deltakelse
2001	HiB/Ui Bergen, Bergen	NVU-seminaret 2001	88 delte.
2002	HiST, Trondheim	Nettbasert undervisning – en vekstnæring for høgere utdanningsinstitusjoner	138 delte.
2003	HiStavanger, Stavanger	Ja takk, begge deler. Et vidsynt og navlebeskuende perspektiv på e-læring i høgere utdanning	92 delte.
2004	HSH, Haugesund	Når tavla går på strøm! Nettpedagogiske muligheter og utfordringer i høyere utdanning	80 delte.
2005	HiNT, Levanger	Kultur for læring	80 delte 7 artikler
2006	HiA, Dønnesmoen	En ny hverdag	68 delte, 11 artikler
2007	HiBergen, Bergen	Hvordan fremme læring gjennom fellesskap på nett?	94 delte, 12 artikler
2008	HiST, Trondheim	Nettbasert samarbeid, deling og tilbakemelding	90 delte, 3 artikler
2009	HiST, Trondheim	Deling og samarbeid på nett . Med fokus på web 2.0.	

Kilde: www.nvu.no/konferanse.php

Faggrupper

Et annen tiltak for å bidra til kompetanseutvikling var å opprette faggrupper for ulike tema og problemstillinger. En faggruppe skulle ha deltakere fra flest mulig og minimum fire av medlemsinstitusjonene. Hensikten var at flest mulig av medlemsinstitusjonene skulle bidra med arbeidet i faggruppene, og dermed også få utviklet relevant kompetanse til deling i prosjektet. Faggrupper ble vanligvis opprettet tidlig i et studieår og målet var at faggruppen skulle rapportere sitt arbeid til NVU-konferansen i mars et halvt år senere. Hver faggruppe fikk disponere kr 40.000 i reisemidler og lederarbeidet ble honorert med kr 10.000. Reisemidlene ble brukt til prosjektmøter og noen ganger i kombinasjon med deltakelse på internasjonale konferanser på fagområdet.

Faggruppens rapporter og presentasjoner er tilgjengelig på www.nvu.no, og resultatene er både presentert på NVU-konferansen og på internasjonale konferanser. En faggruppe videreutviklet resultatet til en lærebok i Nettbasert undervisning (Munkvold et al, 2008). De faglige nettverkene som ble utviklet gjennom arbeidet i faggruppene, er også i etterhånd videreført til flere samarbeidsprosjekter. Et eksempel på dette var prosjektet ”Kreativ bruk av LMS” hvor prosjektsøknaden ble utformet av faggruppen for nettpedagogiske metoder, evaluering og vurderingsformer, og hvor formålet var å anvende resultatene fra forumets arbeid i praktisk fagutvikling. HiNT hadde prosjektansvaret, og samarbeidet med HiST, HiB og UiS. Prosjektet fikk innvilget støtte fra Norgesuniversitetet med 350.000 kr. Et tilsvarende eksempel var prosjektet ”Bruk og egnethet av fire LMS-systemer”. Her var HiST prosjektansvarlig, og samarbeidet med HiA, HiB og HiNT. Også dette prosjektet fikk innvilget 350.000 kr i støtte fra Norgesuniversitetet i 2006 (NVU-årsmelding, 2005).

Tabell 4: Faggrupper i Nettverksuniversitetet

Faggrupper	Årstall	Antall delt.	Deltakende institusjoner og kommentarer
E-læring Nettped. metoder, evaluering og vurderingsformer	2002-2003	5	HiA, HiB, HiNT, HiST, UiS. HiNarvik, HiB, HiNT, HiST, HSH, UiS. Lærebok i 2008)
	2003-2004 / 2004-2005 / 2005-2006	7	
		7	
Kvalitetskriterier for nettbasert undervisning	2002-2003	6	HiA, HiB, HiN, HiNT, HSH, UiS. Utviklet NVU's Kvalitetssikringsmanual
	2003-2004	4	
Produksjonsteknikk for e-læring	2003-2004	6	HiN, HiB, HiNT, HiST, HSH, UiS
	2004-2005	4	
FoU innen e-læring	2003-2004	4	HiB, HiNT, HiST, HSH + HiA, UiS
	2004-2005	6	
E-læring i helsefag	2004-2005	6	HiB, HiNT, HiST, HSH, UiS + HiA
	2005-2006	7	
	2006-2007	4	
Forum for studie- støttesystemer	2005-2006	6	HiA, HiB, HiNT, HiST, HSH og UiS
	2006-2007	5	
Simulering og spillteknologi	2006-2007	5	HiB, HSH, HiNT og UiA
	2007-2008	4	
Ped. bruk av dialog- verktøy. Web 2.0	2006-2007	9	HiB, HiNT, HiST, HSH, UiA og UiS
	2007-2008	7	

Interessefeltene i NVU-konferansen og fagforumene viser klart utviklingen inne e-læring i det siste tiåret. Det startet med stor fokus på e-læring, nett-

pedagogikk og nettbasert undervisning, og dette var et felt for spesielt interesserte i sektoren. Læringsplattformer ble innført og gradvis tatt i bruk ved medlemsinstitusjonene fra 2002 og utover, og raskt var de fleste faglig tilsatte fortrolig med grunnleggende e-læringsmetodikk som å gjøre lærestoff tilgjengelig og håndtere innleveringer via læringsplattformen. Temaene på NVU-konferanse og fagforumene ble derfor dreid mot mer videregående tema for e-læring som bruk av læringsplattformer, simulering, spillteknologi, dialogverktøy og bruk av ulike web 2.0-verktøy. I de siste årene har det vært stor nasjonal interesse for problemstillinger innen deling og samarbeid på nett, og dette har vært et hovedtema på to siste NVU-konferansene.

Støtte til søknader om fellesprosjekter

For å stimulere medlemsinstitusjonene til å utvikle egne prosjekter innen nettstøttet undervisning ble det utlyst midler til forprosjekt innen e-læring. For 2004 ble det satt av kr 100.000 til slike prosjekter. Kriteriene for tildeling var at fagpersoner ved flere medlemsinstitusjoner samarbeidet i prosjektet, og målet var normalt å utvikle en søknad til forsknings- eller utviklingsprogrammer. For 2004 ble fire prosjekter tildelt forprosjektmidler, og institusjonene HiA, HiNT, HSH, HiST og Universitetet i Stavanger (UiS) var alle involvert i prosjektet (NVU-årsmelding, 2004). To av disse forprosjektene fikk støtte til videreføring fra Norgesuniversitetet (NVU-årsmelding, 2006).

Internasjonalt samarbeid

Et strategisk styre må være oppdatert på den internasjonale utviklingen innen nettbasert undervisning. Dette kan oppnås både ved å kombinere interne styremøter med internasjonale konferanser og inngå medlemskap i internasjonale organisasjoner på fagfeltet. Ved å delta på internasjonale konferanser kan man også vurdere aktuelle foredragsholdere for våre egne NVU-konferanser.

NVU valgte å inngå medlemskap i ALT (Association for Learning Technology) og EDEN (European Distance Learning and E-Learning Network). For å stimulere til deltakelse fra medlemsinstitusjonene ble det stilt reisemidler til disposisjon for personer som ønsket å presentere artikler på ALT- og EDEN-konferansene, og gjennom NVU-medlemskapet har ansatte hos medlemsinstitusjonene rabatt på konferanseavgiftene hos ALT og EDEN.

NVU-styret har lagt sine styremøter i kombinasjon med deltagelse på flere internasjonale konferanser: mENU-konferansen i mai 2003, Online Educa Berlin i 2004, ALT-konferansen i Manchester 2005, EDEN-konferansen i

Wien 2006, ALT-konferansen i Edinburgh i 2006, ALT-Konferansen i Nottingham i 2007 og EDEN-konferansen i Lisboa i 2008.

Nettverksuniversitetet som prosjekt

I prosjektperioden fra 1999 til 2009 har det vært en styrt tilpasning av organisasjonen ut fra endrede forutsetninger. NVU-prosjektet drøftes her ut fra grunnleggende prosjektdefinisjoner (Westhagen et al, 2002).

Et prosjekt er en engangsoppgave.

NVU ble opprettet fordi man så behovet for å institusjonalisere en virksomhet som i stor grad ble drevet fram av gründere, ønsket deltakelse fra flere institusjoner og for å utvide spekteret av fagtilbud (Årsmelding fra NVU, 1999). Den opprinnelige oppgaven var å utvikle og markedsføre e-læringskurs fra deltakerinstitusjonene. Denne oppgaven ble faset ut av prosjektet allerede i 2004, og i hovedsak erstattet av oppgaven "faglig samarbeid" fra 2004.

Et prosjekt skal ha definerte mål.

Prosjektet har justert sin strategi og mål over tid. Etter etableringen i 1999 kom første endringen allerede i 2001. Deretter ble prosjektmålene og strategiene endret i 2004 og 2007. Mål og strategier ble meddelt prosjekteierne årlig gjennom årsmeldingene og andre møter.

Gjennom en årlig kontingent på 100.000 per institusjon har prosjektet forsøkt å utvikle fellestiltak som gir merverdi for innsatsen. Denne merverdien er koblet til aktiviteter i nettverket av deltakende aktører. Slike aktiviteter er standardisering og utvikling av nettbaserte kurs, tilbud om møteplasser i form av årlige NVU-konferanser, deltakelse i fagforum for å utveksle erfaringer og utvikle ny kunnskap om nettbasert læring, forprosjektmidler for å utvikle felles prosjektsøknader til større forskningsprogrammer og tilgang til internasjonale fora for e-læring og nettbasert undervisning.

Egen midlertidig organisasjon.

NVU ble definert som et eget prosjekt med prosjektgruppe og styringsgruppe. Ved oppstart og fram til 1.10.2000 var Kjell Atle Halvorsen tilsatt som daglig leder i 100 %. Deretter tok Geir Maribu over som daglig leder i 30 % stilling fram til 30.0.2001 og ble etterfulgt av Gunnar Egil Røv som sekretæriatsleder i samme stillingsprosent. Ved omorganiseringen i 2004 ble denne stillingen omdefinert til en kombinert nettreddaktør/NVU-koordinator i

50 % stilling. Etter en utlysingsprosess ble Hege Myklebust tilsatt i 2004, og i en 30 % stilling fra august 2004.

Styreleder var i tidsrommet 2001-2003 frikjøpt med 25 % stillingsandel. Fra 2004 har styreledervervet og nestlederfunksjonen hovedsakelig hatt et begrenset honorar for arbeidet. Alf Holmli (HiA) var styreleder fra 1999 og fram til september 2001. Deretter overtok Johnny Velde Jensen (HSH) som var styreleder fram til mai 2009.

I starten hadde prosjektet også en styringsgruppe med 5 medlemmer og fire observatører, en fra hver institusjon. Styreformen ble endret i 2001 hvor det ble etablert et råd med representasjon på direktør/rektor-nivå fra de involverte institusjonene, og et styre med en person fra hver medlemsinstitusjon som ble valgt på faglig grunnlag. Rådet var aktivt med møter i 2001-2003. Ved utarbeidelse av ny strategi i 2004 ble rådet besluttet nedlagt fra 1.1.2004.

NVU har vært koblet til en vertsinstitusjon. HiST var vertsinstitusjon i tidsrommet 1999 – 2003, og HSH tok over rollen fra mars 2004. Vertsinstitusjonens rolle var husleie for daglig leder, økonomi- og sekretærtjenester.

Tidsavgrenset.

Prosjektet hadde ingen klar tidsavgrensning, men klare avtaler om utmelding for de som ikke ønsket videre deltakelse i prosjektet. Prosjektet startet med 9 deltakerinstitusjoner. Medlemskapet for Universitetet i Bergen og NTNU ble avsluttet i 2003. Høgskolen i Narvik avsluttet sitt medlemskap i 2004.

Ved oppnevning av nye styremedlemmer i 2008 ble det startet en ny vurdering av prosjektets videre eksistens, og Universitetet i Stavanger meldte seg ut. Med kun fem gjenværende organisasjoner ble alternativer som nedlegging eller endret formål og format de reelle valgene. Prosjektet videreføres nå i redusert utgave og med NVU-konferansen som hovedformål.

Kompleksitet og flerfaglighet.

Den opprinnelige oppgaven med felles markedsføring av kursvirksomhet fordret en viss standardisering. Et allsidig fagtilbud gir stor flerfaglighet. Kompleksiteten økte betydelig når det skulle utvikles hele studietilbud som var satt sammen av kurs fra ulike medlemsorganisasjoner. Prosjektet tilbød i starten et felles kurs med "Pedagogikk i Open læring" for å gi utviklere og kursansvarlige ved de medlemsinstitusjonene en felles plattform. Høgskolen Stord/Haugesund var faglig ansvarlig for dette kurset.

Konklusjon

Arbeidet med e-læring og nettbasert undervisning i prosjektene NITOL 1994-1998 og NVU 1999 – 2009 har bidratt til utvikling av nye nettbaserte studiemuligheter og intern kunnskapsutvikling hos medlemsinstitusjonene. NVU-prosjektet har bidratt til at medlemsinstitusjonene har utviklet mange nettbaserte kurs som gir den enkelte student studiemuligheter i tilknytning til arbeid og personlige kompetansebehov. Ved starten i 1999 var nettbasert undervisning og didaktikk for nettbasert undervisning en øvelse for spesielt interesserte. Denne kompetansen gav et godt grunnlag for innføring og pedagogisk bruk av læringsplattformer i første halvdel av dette tiåret. Nettbasert undervisning og nettstøtte gikk da fra å være et felt for spesielt interesserte til å bli et nødvendig kompetansefelt for alle som underviser innen høyere utdanning.

Prosjektets hovedmål ble da også dreid fra utvikling av nettbaserte kurs til aktiviteter for å fremme pedagogisk bruk av teknologiske løsninger. Hovedvirkemidlene var å opprette spesifikke fagforum med deltakere fra flest mulig av medlemsinstitusjonene og den årlig NVU-konferansen. Sentrale tema for arbeidet her var nettpedagogiske metoder, kvalitetskriterier for nettbasert undervisning, produksjonsteknikk for e-læring, forskning om e-læring, deling av ressurser og bruk av læringsplattformer, dialogverktøy og andre web 2.0-verktøy.

NVU-prosjektet har også i sitt mål om kompetanseutvikling innen e-læring også utviklet internasjonale relasjoner. Gjennom medlemskap i ALT (Association for Learning Technology) og EDEN (European Distance Learning and E-Learning Network) har prosjektgruppa hentet impulser og utviklingstrekk for en dynamisk utvikling av arbeidsoppgaver og strategier for NVU-prosjektet. Nye ideer og mandater til fagfora og kontakt med foredragsholdere til NVU-konferansen er konkrete resultater fra disse internasjonale nettverkene.

Gjennom fagforumene ble det etablert engasjerte team for flere interesseområder, og noen av disse teamene har utviklet prosjektsøknader og gjennomført forsknings- og utviklingsprosjektet innen de respektive fagområdene. NVU-prosjektet har derfor bidratt til å etablere et faglig samarbeid som har gitt uttelling i form av ekstern prosjektfinansiering og kompetanseutvikling hos medlemsinstitusjonene. Samarbeidet har også resultert i en lærebok i ”Nettbaserte undervisning”.

Litteratur

- Halvorsen, K. A. (2000). *Kurskatalog 2000/2001*. Nettverksuniversitetet. TISIP. Trondheim
- Knudsen, I.M. et al (red) (2007): *Digitale utfordringer – hvordan fremme læring gjennom fellesskap på nett?* Rapport fra Nettverksuniversitetets konferanse ved Høgskolen i Bergen 13.-14. Mars 2007. Høgskolen i Bergen.
- Kunnskapsdepartementet. (2009). *Kompetansereformen*.
http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/utdanning_og_kompetanse/kompetansereformen.html?id=213306 [lesedato: 1.10.2009]
- Munkvold, R. et al. (2008). *Nettbasert undervisning*. Høgskoleforlaget. Kristiansand
- Nettverksuniversitetet. (2009). *Et faglig samarbeidsorgan for nettbasert utdanning*. <http://www.nvu.no/> [lesedato 1.10.2009]
- Nettverksuniversitetet. (2009). *Årsmeldinger 1999 – 2008*.
http://www.nvu.no/publik_aarsmelding.php [lesedato 1.10.2009]
- Skauge, M. (1999). Det elektroniske universitetet er etablert. *På Høyden* nr 3.1999. <http://www.uib.no/elin/elpub/ph/1999/03-99.pdf> [lesedato: 1.10.2009]
- Skevik, T.O. (2005). *NVU-konferansen 2005*. Høgskolen i Nord-Trøndelag. Rapport nr 24. HiNT
- Skundberg O. (red). (2007). *Guest editorial – Networked collaboration, sharing and response*. <http://www.seminar.net/volume-4-issue-2-2008/> [lesedato 1.10.2009]
- Westhagen, H. et. al. (2002). *Prosjektarbeid. Utviklings- og endringskompetanse*. Gyldendal Norske forlag AS. 5. Utgave. Oslo
- Wikipedia. (2009). *Norgesuniversitetet*.
<http://no.wikipedia.org/wiki/Norgesuniversitetet>. [Lesedato: 15.10.2009]